

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระธรรมคำจุนโลก เล่มที่ 1 พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ 6) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชุดนี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อเสริมเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบ่งออกเป็น 7 เล่ม โดยผู้จัดทำได้วิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตลอดจนสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ มีกิจกรรมที่เป็นระบบ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถทำให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้อย่างประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณผู้ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน และให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง จนทำให้การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี ได้แก่ นายพรต สุภาพงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบทุกท่าน เจ้าของเอกสาร ตำราวิชาการ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ขอให้ท่านทั้งหลายจงประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตตลอดไป

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระธรรมคำจุนโลก นี้ จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและครูผู้สอน ซึ่งสามารถที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

สมฤทัย ลาภทวี

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
คำแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม	ง
คำชี้แจงสำหรับครู	จ
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ฉ
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	ช
แบบทดสอบก่อนเรียน	1
เล่มที่ 1 : พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ 6)	4
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้	8
แบบทดสอบหลังเรียน	9
ภาคผนวก	12
เฉลยกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้	13
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	14
บรรณานุกรม	15

ภาพที่

หน้า

1 พระรัตนตรัย

4

คำแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระธรรมคำจุนโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนทั้งหมด 7 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ 6)
- เล่มที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 (ทุกข์ : ธรรมที่ควรรู้)
- เล่มที่ 3 เรื่อง อริยสัจ 4 (สมุทัย : ธรรมที่ควรละ)
- เล่มที่ 4 เรื่อง อริยสัจ 4 (นิโรธ : ธรรมที่ควรบรรลุ)
- เล่มที่ 5 เรื่อง อริยสัจ 4 (มรรค : ธรรมที่ควรเจริญ)
- เล่มที่ 6 เรื่อง พระไตรปิฎก
- เล่มที่ 7 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระธรรมคำจุนโลก เล่มนี้เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติจริง ทำกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ การปฏิบัติงานรวมกันเป็นกลุ่ม และทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการด้านต่างๆ อย่างเป็นระบบ ตลอดจนสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนจะใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 7 เล่มนี้ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน และได้รับความรู้ความเข้าใจ พร้อมทั้งสามารถนำความรู้และทักษะกระบวนการจากการทำกิจกรรมต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

คำชี้แจงสำหรับครู

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระธรรมคำจุนโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ครูแจกหนังสืออ่านเพิ่มเติม และชี้แจงการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมให้นักเรียน
ทราบก่อนลงมือปฏิบัติ
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ
ของนักเรียนก่อนเริ่มเนื้อหา
3. ให้นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ท้ายเล่ม เพื่อให้นักเรียน
ได้ทบทวนและเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียน
หลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
5. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมของนักเรียนและบันทึกผล
6. ครูตรวจคะแนนและบันทึกผลลงในแบบเก็บคะแนนการทำกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม
7. ครูแจ้งคะแนนให้นักเรียนทราบและชมเชยนักเรียนพร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระธรรมคำจุนโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

ศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม

1. นักเรียนฟังคำแนะนำในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระธรรมคำจุนโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. นักเรียนศึกษาตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้พื้นฐานก่อนศึกษาเนื้อหา
4. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย นักเรียนไม่ควรเปิดดูเฉลยคำตอบก่อน ควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และบันทึกคะแนนก่อนเรียน
5. นักเรียนศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ท้ายเล่ม
6. นักเรียนตั้งใจศึกษาเนื้อหา ทำความเข้าใจตามลำดับอย่าข้ามขั้นตอน
7. ส่งผลงานการทำกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อให้ครูตรวจและบันทึกผล
8. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ด้วยความตั้งใจและซื่อสัตย์
9. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย บันทึกผลคะแนน นำผลคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน
10. เมื่อทำกิจกรรมครบแล้วจัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ส 1.1 ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ธรรมคุณเป็นคุณงามความดีของพระธรรม 6 ประการ การศึกษาธรรมคุณ ให้มีความรู้ความเข้าใจ และนำไปเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนมีผลดีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักธรรมคุณ 6 ได้
2. วิเคราะห์หลักธรรมคุณ 6 เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองและสังคมได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและองค์ประกอบของพระรัตนตรัย
2. คุณค่าของพระรัตนตรัย (ธรรมคุณ 6)
3. แนวทางการปฏิบัติตนตามธรรมคุณ 6

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อ ก ข ค และ ง ที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับคุณค่าของพระธรรมคุณ
 - ก. ไม่ประกอบด้วยกาล
 - ข. อันวิญญูชน พึงรู้เฉพาะตน
 - ค. อันผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง
 - ง. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว
2. พระรัตนตรัย หมายถึงข้อใด
 - ก. ศีล สมาธิ ปัญญา
 - ข. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
 - ค. พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์
 - ง. พระอรหันต์ พระสาวก พระพุทฺธเจ้า
3. ธรรมคุณ มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. พระไตรปิฎก	ข. พระพุทฺธคุณ
ค. หลักแห่งธรรมะ	ง. คุณของพระธรรม
4. ข้อใดคือ ความหมายของ สุวักขาโต ภควตา ธมโม
 - ก. ไม่ประกอบด้วยกาล
 - ข. อันวิญญูชน พึงรู้เฉพาะตน
 - ค. อันผู้ปฏิบัติ จะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง
 - ง. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว

5. องค์ประกอบสำคัญของพระพุทธศาสนา คือข้อใด
 - ก. พระสงฆ์
 - ข. พระธรรม
 - ค. พระพุทธ
 - ง. พระรัตนตรัย
6. ข้อใดเป็นการแสดงความเคารพพระรัตนตรัยที่ถูกต้องที่สุด
 - ก. รับประทานอาหารเจ
 - ข. บริจาคเงินให้วัดทุกครั้งที่มีโอกาส
 - ค. กราบไหว้พระก่อนนอนทุกครั้ง
 - ง. เข้าพระพุทธรูปเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียง
7. ธรรมคุณ 6 ข้อใด หมายถึง ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นชัดด้วยตนเอง
 - ก. อากาลิโก
 - ข. สันติภูมิจิโก
 - ค. เอหิปัสสิโก
 - ง. สุวากุขาโต ภควตา ธมโม
8. การน้อมนำคุณของพระธรรม เพื่อเจริญธัมมานุสตินั้นมีอานิสงส์มาก ตามข้อใด
 - ก. เป็นผู้มากด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ
 - ข. ตระหนักและอ่อนน้อมในพระธรรม
 - ค. ย่อมเป็นผู้ที่บุคคลอื่นยกย่องเชิดชู
 - ง. รู้สึว่าได้อยู่กับพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง
9. คุณของพระธรรม ข้อที่ 2 ถึงข้อที่ 6 มุ่งให้เป็นคุณทางใด
 - ก. โลกุตตรธรรม
 - ข. ปรียัติธรรม
 - ค. โลกธรรม 8
 - ง. คุณธรรม
10. ข้อใดต่อไปนี้สัมพันธ์กัน
 - ก. สันติภูมิจิโก หมายถึง ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว
 - ข. โอปะนะยิโก หมายถึง ไม่ประกอบด้วยกาล
 - ค. อะกาลิโก หมายถึง ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นชัดด้วยตนเอง
 - ง. ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ หมายถึง อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง	การประเมิน
1					<div>คะแนนเต็ม</div> <div>คะแนนที่ได้</div>
2					
3					<div>ผลการประเมิน</div> <div> ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน </div> <div>เกณฑ์ประเมิน</div> <div>8 ข้อขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์</div>
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

ตั้งใจทำแบบทดสอบ
นะคะนักเรียน

เล่มที่ 1

เรื่อง พระรัตนตรัย

1. ความหมายและองค์ประกอบของพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย หมายถึง แก้วอันประเสริฐ หรือแก้ว 3 ดวง ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของพระพุทธศาสนา มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. **พระพุทธ** หมายถึง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา เป็นผู้ทรงค้นพบสัจธรรมโดยการตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง แล้วนำคำสอนมาเผยแผ่ให้พุทธศาสนิกชนได้ปฏิบัติตาม
2. **พระธรรม** หมายถึง หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา หรือความจริงที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบ เป็นความจริงที่มีอยู่แล้ว พระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงค้นคิดเอง แต่พระองค์ทรงค้นพบโดยการตรัสรู้ แล้วนำมาสั่งสอนแก่ชาวโลก
3. **พระสงฆ์** หมายถึง สาวกผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามคำสอนของพระพุทธเจ้า แล้วนำหลักคำสอนนั้นมาเผยแผ่แก่มวลมนุษย

ภาพประกอบ 1 พระรัตนตรัย

ที่มา ศรัทธาในพระรัตนตรัย //สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2559/ จาก/<https://www.youtube.com/watch?v=WWZOaQojF0>

2. คุณค่าของพระรัตนตรัย (ธรรมคุณ 6)

พระรัตนตรัยทั้ง 3 นั้น เป็นของสูงสุด มีสิ่งที่มีคุณค่าซึ่งไม่มีสิ่งใดเปรียบเทียบได้เป็นสิ่งที่ทรงคุณค่า มีคุณลักษณะหรือมีความดีงามที่เราควรศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติที่แตกต่างกัน พระพุทธเจ้า คือ พระศาสดา ทรงประกอบด้วยพระคุณ 9 อย่าง พระธรรม คือ คำสอน มีคุณ 6 อย่าง ส่วนพระสงฆ์ คือพระสาวก ประกอบด้วยคุณความดี 9 อย่าง ในขั้นนี้ จะได้กล่าวเฉพาะพระธรรมคุณข้อเดียว

ธรรมคุณ 6 หมายถึง คุณความดีของพระธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ มี 6 ประการตามที่ปรากฏอยู่ในบทสวดสรรเสริญธรรมคุณว่า

บทสวดธรรมคุณ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

สนธิภูจฺจโก เป็นธรรมที่พึงเห็นได้ด้วยตนเอง

อะกาลิโก เป็นธรรมที่ให้ผลได้ไม่จำกัดกาล

เอหิภิกขุสํ วิชิตํ เป็นธรรมที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่าท่านจงมาดูเถิด

โอปะนะยิโก เป็นธรรมที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ปัจจุตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิตํ. เป็นธรรมที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน

1. **สวากขาโต ภคฺวตา ธมฺโม** พระธรรมเป็นคำสอนอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นความจริงแท้ เนื้อความและความหมายมีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นหลักครองชีวิตอันประเสริฐ

2. **สนธิภูจฺจโก** พระธรรมเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะเห็นได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องเชื่อคำผู้อื่น ผู้ที่มีได้ปฏิบัตินั้นแม้จะมีใครมาบอกและอธิบายให้ฟังก็ไม่อาจเห็นได้

3. **อกาลิโก** พระธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา ปฏิบัติตามได้พร้อมบริบูรณ์เมื่อใดก็เห็นผลเมื่อนั้น เป็นจริงตลอดเวลาไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย

4. เอหิปัสสิโก พระธรรมควรเรียกให้มาดู หลักธรรมที่ได้สั่งสอนไว้นั้นพร้อมที่จะให้ใครก็ได้มาศึกษา เรียนรู้ พิจารณา ตรวจสอบ ทดลอง และปฏิบัติดูได้เสมอ ไม่ได้กำหนดไว้ว่าต้องเป็นชาวพุทธเท่านั้น

5. โอปนยิโก พระธรรมควรน้อมนำมาประพาสปฏิบัติ ควรน้อมนำเข้าไปในใจเพื่อยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในชีวิต จะได้บรรลุถึงความหลุดพ้น การศึกษาเรียนรู้อย่างเดียวก็เหมือนกับทัพพีที่ไม่รู้จักรสแกงที่ตัก ซึ่งไม่เกิดผลอะไรเลย

6. ปจจตตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิติ พระธรรมอันวิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตน การจะรู้ว่าหลักธรรมเป็นความจริงตามที่ทรงสั่งสอนไว้หรือไม่นั้น จะต้องศึกษาเรียนรู้และนำมาปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติแล้วก็จะรู้ผลของการปฏิบัติเช่นนั้นด้วยตนเอง เหมือนคนกินอาหารจะรู้รสชาติอาหารนั้นๆ ว่า เปรี้ยว หวาน มัน เค็ม ด้วยตนเอง จะให้คนอื่นมารู้รสชาติอาหารแทนไม่ได้

การรู้ความหมายของบทธรรมคุณ 6 เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะได้เข้าใจและเห็นคุณค่าของพระธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสั่งสอนไว้ เพื่อชวนชวนศึกษาพระธรรมวินัย และนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

ประโยชน์ของธรรมคุณ 6

คุณของพระธรรมข้อที่ 1 มีความหมายกว้าง รวมทั้งปรีชาธรรม คือ คำสั่งสอนด้วยส่วนคุณของพระธรรมข้อที่ 2 ถึงข้อที่ 6 มุ่งให้เป็นคุณของโลกุตตรธรรม ดังนั้น เมื่อทราบความหมายของธรรมคุณ 6 ทั้งหมดแล้ว การสวดมนต์เพื่อสรรเสริญพระธรรมคุณในครั้งต่อไป คงจะทรงความหมายอย่างเปี่ยมล้น อนึ่ง การน้อมนำคุณของพระธรรม เพื่อเจริญธัมมานุสตินั้น มีอานิสงส์มาก ซึ่งกล่าวไว้ ดังนี้

- ย่อมเป็นผู้มีความเคารพยำเกรงในพระศาสดา
- ตระหนักและอ่อนน้อมในพระธรรม
- ย่อมได้ความไพบุลย์แห่งคุณ มีศรัทธา เป็นต้น
- เป็นผู้มากด้วยปิติปราโมทย์
- ทนต่อความกลัว ความตกใจ อตกल้นต่อทุกข์
- รู้สึกว่าได้อยู่กับพระธรรม
- เป็นบาทฐานให้บรรลุธรรมอันยิ่ง
- เมื่อประสบกับวัตถุที่จะพึงล่วงละเมิด หิริโอตตปปะ ย่อมปรากฏแก่เธอ
- เมื่อยังไม่บรรลุคุณอันยิ่ง เธอย่อมมีสุคติต่อไป

คุณค่าธรรมคุณ 6

1. การประพฤติธรรมเป็นบ่อเกิดแห่งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต เช่น หากนักเรียนประพฤติดีทางกาย วาจา ใจ ก็จะทำให้ชีวิตของนักเรียนพบกับความสุขและความเจริญ
2. พระธรรมเป็นศาสดาแทนพระพุทธเจ้า เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้วพระองค์ได้มอบพระธรรมอันเป็นคำสั่งสอนของพระองค์ไว้แทนพระองค์
3. พระธรรมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว หมายถึง ผู้ปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าย่อมไม่ตกไปอยู่ในสถานที่ชั่ว ทั้งในโลกนี้ ได้แก่ ไม่ถูกลงโทษกักขัง ไม่ถูกติฉินนินทา เป็นต้น และในโลกหน้า ได้แก่ ไม่เกิดในอบายภูมิทั้ง 4 คือ นรก เปรต อสุรกายและสัตว์เดรัจฉาน

3. แนวทางการปฏิบัติตนตามธรรมคุณ 6

1. ศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ไว้ดีแล้ว เพราะพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นสิ่งที่ดี มีค่า เป็นเครื่องออกจากทุกข์เป็นไปเพื่อความสงบจากกิเลส เพื่อนิพพาน
2. ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้พบกับสัจธรรมด้วยตนเองหรือเห็นด้วยตนเองจนเกิดปัญญามีความรู้ความเข้าใจในธรรมอย่างแจ่มชัด
3. ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้โดยไม่จำกัดกาลเวลา ไม่จำกัดวัย ผลการปฏิบัติจะเกิดกับผู้ปฏิบัติไม่จำกัดกาลเวลา ไม่จำกัดวัย ใครปฏิบัติเมื่อไรย่อมได้ผลเมื่อนั้นโดยไม่ต้องรอโอกาสเพราะหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นสภาวะธรรมเป็นสิ่งที่มิคู่กับโลกตลอดมา
4. ผู้ปฏิบัติสามารถพิสูจน์หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าโดยการประพฤติปฏิบัติเพราะเป็นสิ่งที่ดี
5. ผู้ปฏิบัติควรนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตเพราะเป็นความดี ความถูกต้อง ความสะอาด สว่าง สงบ
6. ผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าจะรู้ด้วยตนเองว่าเป็นสิ่งที่ดีปฏิบัติแทนกันไม่ได้เพราะเป็นเรื่องจิตใจ และได้รับผลเอง

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอธิบายคุณของพระธรรม

1. สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม

.....

2. สนนทิฏฐิโก

.....

3. อกาลิโก

.....

4. เอหิปสสิโก

.....

5. โอปนยิโก

.....

6. ปจจตุตฺ เวยยตํ วิญญูหิตี

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อ ก ข ค และ ง ที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. ธรรมคุณ มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. พระไตรปิฎก	ข. พระพุทธรูป
ค. หลักแห่งธรรมะ	ง. คุณของพระธรรม
2. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับคุณค่าของพระธรรมคุณ

ก. ไม่ประกอบด้วยกาล	ข. อันวิญญูชน พึงรู้เฉพาะตน
ค. อันผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง	ง. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว
3. การน้อมนำคุณของพระธรรม เพื่อเจริญธัมมานุสตินั้นมีอานิสงส์มาก ตามข้อใด

ก. เป็นผู้มากด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ	ข. ตระหนักและอ่อนน้อมในพระธรรม
ค. ย่อมเป็นผู้ที่บุคคลอื่นยกย่องเชิดชู	ง. รู้สึว่าได้อยู่กับพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง
4. ข้อใดคือ ความหมายของ สุวากุขาโต ภควตา ธมโม

ก. ไม่ประกอบด้วยกาล	ข. อันวิญญูชน พึงรู้เฉพาะตน
ค. อันผู้ปฏิบัติ จะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง	ง. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว
5. พระรัตนตรัย หมายถึงข้อใด

ก. ศีล สมาธิ ปัญญา	ข. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
ค. พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์	ง. พระอรหันต์ พระสาวก พระพุทธเจ้า

6. ธรรมคุณ 6 ข้อใด หมายถึง ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นชัดด้วยตนเอง

ก. อากาลิโก

ข. สันติภูมิจิโก

ค. เอหิปัสสิโก

ง. สุวากขาโต ภคฺวตา ธมฺโม

7. ข้อใดต่อไปนี้สัมพันธ์กัน

ก. สันติภูมิจิโก หมายถึง ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ข. โอปะนะยิโก หมายถึง ไม่ประกอบด้วยกาล

ค. อะกาลิโก หมายถึง ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นชัดด้วยตนเอง

ง. ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิตี หมายถึง อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน

8. องค์ประกอบสำคัญของพระพุทธศาสนา คือข้อใด

ก. พระสงฆ์

ข. พระธรรม

ค. พระพุทธ

ง. พระรัตนตรัย

9. ข้อใดเป็นการแสดงความเคารพพระรัตนตรัยที่ถูกต้องที่สุด

ก. รับประทานอาหารเจ

ข. บริจาคเงินให้วัดทุกครั้งที่มีโอกาส

ค. กราบไหว้พระก่อนนอนทุกครั้ง

ง. เข้าพระพุทธรูปเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียง

10. คุณของพระธรรม ข้อที่ 2 ถึงข้อที่ 6 มุ่งให้เป็นคุณทางใด

ก. โลกุตตรธรรม

ข. ปริยัติธรรม

ค. โลกธรรม 8

ง. คุณธรรม

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง	การประเมิน				
1					<table><tr><th>คะแนนเต็ม</th><th>คะแนนที่ได้</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้		
คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้								
2									
3									
4					<p><u>ผลการประเมิน</u></p> <p>☐ ผ่าน</p> <p>☐ ไม่ผ่าน</p>				
5									
6									
7									
8					<p><u>เกณฑ์ประเมิน</u></p> <p>8 ข้อขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์</p>				
9									
10									

ກາດພະວຸດ

เฉลย

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอธิบายคุณของพระธรรม

1. สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม พระธรรมเป็นคำสอนอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นความจริงแท้ เป็นหลักครองชีวิตอันประเสริฐ
2. สนฺทิฎฺฐิโก พระธรรมนี้ผู้ปฏิบัติตามจะเห็นได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องเชื่อคำผู้อื่น ผู้ที่มีได้ปฏิบัตินั้น แม้จะมีใครมาบอกและอธิบายให้ฟังก็ไม่อาจเห็นได้
3. อกาลิโก ไม่เนื่องด้วยกาลเวลา ไม่ขึ้นอยู่กัเวลา ปฏิบัติตามได้พร้อมบริบูรณ์เมื่อใดก็เห็นผล เมื่อนั้น เป็นจริงตลอดเวลาไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย
4. เอหิปสฺสิโก ควรเรียกให้มาดู คือ พระธรรมเป็นคำสอนที่ควรจะให้ใครๆ มาดู มาพิสูจน์ มาตรวจสอบ เพราะเป็นของที่จริงตลอดเวลา
5. โอปนยิโก ควรน้อมเข้ามา คือ เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้าไว้ในใจเพื่อยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในชีวิต จะได้บรรลุถึงความหลุดพ้น
6. ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิติ วิญญูชนรู้ได้เฉพาะตน คือ พระธรรมนี้เป็นสิ่งที่วิญญูชนจะรู้ได้ และการรู้ได้นั้นเป็นของเฉพาะตนต้องปฏิบัติตามจึงจะรู้ ทำแทนกันไม่ได้ ต้องประจักษ์ด้วยตนเอง

แนวคำตอบ

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ 6)

ก่อนเรียน

1. ค	6. ค
2. ค	7. ข
3. ง	8. ข
4. ง	9. ก
5. ง	10. ง

หลังเรียน

1. ง	6. ข
2. ค	7. ง
3. ข	8. ง
4. ง	9. ค
5. ค	10. ก

ตอบถูก 8 ข้อขึ้นไป
ถือว่าผ่านเกณฑ์นะคะ

การศาสนา, กรม. **คู่มือครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2548.

จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ. **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด. ม.ป.ป.

ธรรมคุณ 6. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2559,/จาก/http://www.kanlayanatam.com/sara/sara17.htm

พระรัตนตรัย : ธรรมคุณ 6. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2559,/จาก/https://sites.google.com/site/krupums22101/kar-ptibati-tn-tam-thrrm-khun-6

พระมหามนัส กิตติสาโร. **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2559.

วิทย์ วิศทเวทย์ และ เสฐียรพงษ์ วรรณปก. **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.2**. กรุงเทพฯ : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด, ม.ป.ป.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

สำเนียง เลื่อมใส และสุชาดา วราห์พันธ์. **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2**. นนทบุรี : บริษัทสำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด, 2557.